

**Mezőkövesd Város Önkormányzatának
223/2007. (VIII.29.) ÖK. számú
H A T Á R O Z A T A**

Mezőkövesd város zöldfelület szabályozásáról szóló koncepció

Mezőkövesd város Képviselő-testülete a „**Mezőkövesd város zöldfelületi szabályozása**” előterjesztésben foglaltakat megtárgyalta, s az abban foglaltakkal egyetért azzal a kiegészítéssel, hogy a 27/2007. (V.31.) ÖK. sz. „A közterület tisztántartásáról és a közhasználatú zöldterület fenntartásáról, védelméről szóló” rendelet mellékleteként szerepeljen a zöldfelület szabályozásáról szóló koncepció. Az ezzel kapcsolatos rendelet-módosítás készüljön el.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Dr. Kerékgyártó Judit sk.
jegyző

Tállai András sk.
polgármester

Jegyzőkönyv hitelesítő

Kaló István sk.
települési képviselő

Malatinszky Károly sk.
települési képviselő

Kiadmány hitelül:

MEZŐKÖVESD VÁROS ZÖLDFELÜLETI SZABÁLYOZÁSA

2007. év

MEZŐKÖVESD VÁROS ZÖLDFELÜLETI TAGOZÓDÁSA, FELOSZTÁSA:

A város zöldfelületi rendszere az alábbi többé-kevésbé összefüggő, egymással átmenetet képező részekre osztható fel:

1. Belváros
2. Hadas városrész
3. Családi házas övezetek
4. Városból kivezető fő közlekedési utak
5. Lakótelepek
6. Millennium-park és Kavicsos tó zöldterülete
7. Temető
8. Zsóry fürdő üdülőterülete
9. Belterület külső, külterjes művelésű részei
10. Intézményi kertek, előkertek
11. Iparterületek
12. Patakok vonala
13. Hórvölgyi tározó

BELVÁROS:

Magában foglalja a Mátyás Király út két oldalán elhelyezkedő, intenzív fenntartású parkokat, zöldfelületeket a Millennium - parktól a Bogácsi úti kereszteződésig. A jövőben is kívánatos hogy az Önkormányzat egy átfogó tevékenységi kört ellátni képes szervezetet, vállalkozót megbízva a lehető legintenzívebb fenntartást biztosítja a belvárosi parkok, zöldfelületek terén. A lakosság beavatkozásának lehetősége (eltávolítás, ültetés) ezeken a területeken kizárt kell, hogy legyen! Célszerű lenne azonban a belváros virágosabbá tételéhez a lakosság segítségét is igénybe venni, létrehozva egy Lakossági Virágosítási programot a belvárosi lakók bevonásával.

Az alkalmazott fajok a lehető legnagyobb díszértéket kell, hogy képviseljenek, ugyanakkor a minél gyorsabb növéssé, hosszú használati értékű, légszennyezettséget legalább elviselő fajokra kell koncentrálni a zöldrészek vázfajainak megválogatásakor. Jelenleg a *kislevelű hárs-juharok* alkotta gerinc mellett *japánakác* található nagyobb számban. Emellett *fűz, kőris, berkenyék, nyír, díszszilva, platán* tarkítják a parkokat.

A jövőben nagyobb hangsúlyt kell kapnia a táj jellegzetes fájának, a *kocsányos tölgynek* is. A város két nagy zöldtömeget képviselő, a belváros mikroklímáját alapvetően befolyásoló, fásszárú növényzettel rendelkező kulcsterülete a Közösségi Ház előtti park, és a Gimnázium park. A Belváros összefüggő zöldfelületének kialakításához a Polgármesteri Hivatal és a volt Posta közötti területen az előzetes információk alapján a közművek helyzete miatt a faültetés nem lehetséges, ezen a területen dézsás növényültetés valósult, illetve valósulhat meg. A Matyó Múzeum és a Polgármesteri Hivatal épületei között megkezdett zöldfelületi összekötést további dézsás beültetésekkel lehet folytatni. A volt Kistemplom (később: Orgonamúzeum) épületegyütteséhez megépítendő parkolók kialakításakor a szükséges lesz új fák helyének kijelölésére, ill. légszennyezést tűrő fafajok elhelyezésére.

A Jézus szíve templom mellett elbontott lakóépület helyén tereprendezés, tájrendezés szükséges, amely szervesen beilleszthető a Kavicsos tó területének rendezési tervébe. Itt hangsúlyozottan helyet kell kapnia a *kocsányos tölgynek*, ez a faj a táj jellegzetes fája, lehet alkalmazni mint szoliter önálló díszfa, illetve liget szerű ültetésben is. A kialakításra kerülő növényállomány mindenképpen nagy értéket fog képviselni a következő években.

A belváros parkjaiból kivágott sövények helye füvesítésre került, ezzel az esztétikai helyreállítás megtörtént. A nyitottá váló, átlátható, összefüggő felületeken virágágyások kialakítása javasolt, ahol évelő és egy nyári virágok kiültetésével kellemesebbé, színesebbé tehető a terület. Az egy nyári virágokkal már ez évben beültetett területek jelentősen megnövelték az intenzív parkgondozási felületet a Gimnázium előtti, illetve a Vigadó épülete melletti parkban.

Cserjék szempontjából ugyancsak az intenzív dísz adó (termés, virág) fajoknak kell szerepelniük, ugyanakkor lehetőség szerint *mellőzni szükséges a tömegcserjéket*. Ezeket inkább sövényként, térhatárolóként szükséges alkalmazni, mintsem vegyes-, önálló-, vagy szimmetrikus beültetésekben (lásd Közösségi Ház park).

HADAS VÁROSRESZ:

A belvároshoz kapcsolódó terület fő jellemzője hogy az utcák igen szűkek, hűen megőrizve az eredeti városképet. Ebből jól kitűnik, hogy ebben a városrészben nem lehetséges, de nem is szükséges nagyobb volumenű fásítás végrehajtása. A Hadas városrészben a 150 évvel ezelőtti állapotokhoz igazodó, ezzel összhangban lévő hagyományos kép megőrzése és azt követő kialakítása engedhető meg. Funkciója szerint a Hadasnak továbbra is fenn kell tartania a hagyományőrző szerepét. Ezzel összefüggésben nagyobb szerepet kaphat az *akác*, mellette a jövőben is különböző *gyümölcsfák* szerepeltethetőek. Kisebb mértékben a *fekete nyár*, *kocsányos tölgy*, *csertölgy*, *fehér eper*, *magas- és virágos kőris*, *mezei szil*, *fehér fűz*, *vadgesztenye* is szerepet kaphat. Nem kívánatosak a különböző díszfák de ugyancsak nem ajánlottak az örökzöldek sem. Fokozottan ügyelni kell viszont a kivágott *fák pótlására*, természetesen az *eredeti arányok* megtartásával!

Nagy hangsúlyt kell fektetni a virágos növényzet hagyományos képének kialakítására, amelyben a jellemző *rózsák*, egynyáriak (pl. muskátli, büdöske) mellett a népdalok, hímzések hagyományait idéző illatos növények (pl. rezeda, rozmaring, stb.), a tavaszi virágzású tulipánok, nárciszok, nősziromok, stb. kaphatnak szerepet.

ALKALMAZOTT FAJOK:

Sorfák:

- Akác (*Robinia pseudoacacia*) 15-18 m
- Fekete nyár (*Populus nigra*) 15-20 m
- Fehérepr (*Morus alba*) 10 m
- 1) Kocsányos tölgy (*Quercus robur*) 15-20 m

Szolíterek:

- Kocsányos tölgy (*Quercus robur*) 15-20 m
- Csertölgy (*Quercus cerris*) 15-20 m
- Magas kőris (*Fraxinus excelsior*) 15-20 m
- Virágos kőris (*Fraxinus ornus*) 6-10 m
- Mezei szil (*Ulmus minor*) 15-20 m

- Fehér fűz (*Salix alba*) 10.15 m
- Vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) 10-15 m

CSALÁDI HÁZAS ÖVEZETEK:

Jellemzően a lakók által alakított változatos képet mutatnak. Kívánatos a jövőben is a minél több *díszfa* és *gyümölcsfélék* mellett az *őshonos fajok* jelenléte is. Fokozottabb felügyeletet és a lakosságnak nyújtott segítséget tesz szükségessé viszont a jövőben a jelenlegi visszasságokat figyelembe véve a fajok méret és egyéb különleges jellemzők szerinti megválogatása (nevezetesen pl. légvezeték alá ne kerülhessen 15-20 m végleges magasságú fa). Az új kialakítású családi házas részek esetében az addig határ felőli védelmi-lezáró fasorok értelemszerűen a határ felőli oldalra tolnak(pl. Dél-keleti lakóterület növekedés).

ALKALMAZOTT FAJOK:

Légvezeték alá (4m-es max. belógásig):

- Cseregalagonya fajták (*Crataegus laevigata* var.) 3-5 m
- Húsos som, fának nevelve (*Cornus mas*) 3-5 m
- Gömbjuhar (*Acer platanoides* 'Globosum') 3-5 m
- Ernyős szivarfa (*Catalpa bignonioides* 'Nana') 3-5 m
- Ecetfa (*Rhus typhina*) 3-5 m
- Szomorú kecskefűz (*Salix caprea* 'Pendula') 2-3 m
- Borbási berkenye (*Sorbus borbásii*) 3-5 m

Légvezeték alá (6m-es max. belógásig):

- Korai juhar (*Acer platanoides* 'Drummondii') 4-6 m
- Selyemakác (*Albizia julibrissin*) 4-6 m
- Mandula és változatai (*Amygdalus communis* var.) 4-6 m
- Sajmeggy (*Cerasus mahaleb*) 4-6 m
- Japáncseresznye és változatai (*Cerasus serrulata* var.) 4-6 m
- Júdásfa (*Cercis siliquastrum*) 4-6 m
- Csörgőfa (*Koelreuteria paniculata*) 4-6 m
- Díszalma (*Malus* ssp.) 4-6 m
- Mirabolán (*Prunus cerasifera*) 4-6 m
- Díszszilvák (*Prunus cerasifera* var.) 4-6 m

Légvezetékmentes területre közép magas fasor kialakítására:

- Keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) 6-10m
- Virágos kőris és változatai (*Fraxinus ornus* var.) 6-10 m
- Fehéreper és változatai (*Morus alba* var.) 6-10 m
- Zselnicemeggy (*Padus avium*) 6-10 m
- Kései meggy (*Prunus serotina*) 6-10 m
- Madárberkenye (*Sorbus aucuparia*) 6-10 m
- Lisztes berkenye és változatai (*Sorbus aria* var.) 6-10 m
- Nyírfa és változatai (*Betula pendula* var.) 10-15 m

- Vadcsereesznye (*Cerasus avium*) 10-15 m
- Oszlopos páfrányfenyő (*Ginkgo biloba* 'Fastigiata') 10-15
- Lepényfa (*Gleditsia triacanthos*) 10-15 m
- Vadkörte és változatai (*Pyrus pyraeaster* var.) 10-15 m
- Csavartágú fűz (*Salix matsudana* 'Tortuosa') 10-15 m
- Házi berkenye (*Sorbus domestica*) 10-15 m
- Barkóca berkenye (*Sorbus torminalis*) 10-15 m

Légvezetékmentes területre (utcára) magas fasor kialakítására vagy szoliterként:

- Mezei juhar és változatai (*Acer campestre* var.) 15-20 m
- Korai juhar és változatai (*Acer platanoides* var.) 15-20 m
- Hegyi juhar és változatai (*Acer pseudoplatanus* var.) 15-20 m
- Gyertyán és változatai (*Carpinus betulus* var.) 15-20 m
- Nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) 15-20 m
- Magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*) 15-20 m
- Magas kőris és változatai (*Fraxinus excelsior* var.) 15-20 m
- Jegenyenyár (*Populus nigra* 'Italica') 20- m
- Oszlopos kocsányos tölgy (*Quercus robur* 'Fastigiata') 15-20 m
- Kislevelű hárs és változatai (*Tilia cordata* var.) 15-20 m
- Nagylevelű hárs és változatai (*Tilia platyphyllos* var.) 15-20 m
- Ezüst hárs és változatai (*Tilia tomentosa* var.) 15-20 m
- Vénic szil (*Ulmus laevis*) 15-20 m
- Mezei szil (*Ulmus minor*) 15-20 m

Terekre, teresedésekre szoliterként:

- Vadgesztenye és változatai (*Aesculus hippocastanum*) 10-15 m
- Szívlevelű szivarfa (*Catalpa bignonioides*) 10-15 m
- Páfrányfenyő (*Ginkgo biloba*) 10-15 m
- Fehér fűz és változatai (*Salix alba* var.) 10-15 m
- Japánakác (*Sophora japonica*) 10-15 m

VÁROSBÓL KIVEZETŐ FŐ KÖZLEKEDÉSI UTAK:

A város gerincét alkotó utak legfőbb jellemzője az erős légszennyezettség, így csak a minél nagyobb levegőszűrővel bíró, de legalább azt elviselő fajok felelnek meg a követelményeknek. Elmondható ugyanakkor, hogy a házak előtt végigvezetett közművek (szennyvízcsatorna, légvezeték) a jelenlegi helyzetben szinte lehetetlenné teszik az autós-gyalogosforgalom zavarása nélkül a fák alkalmazását. Az összefüggő zöldfelületi rendszer kialakításához azonban a jövőben mindenképpen szükséges lenne a közművek üzemeltetőivel történő egyeztetés, és megoldás kidolgozása a fent említett kedvezőtlen helyzet javítására.

A városba bevezető utak közül a Széchenyi út a város egyik legforgalmasabb útja lett, itt található a Sportpálya mellett kialakított parkoló, örökzölddel (tujával) beültetve, mely a térelváltásokat jelzi. A növények nem töltik be funkciójukat, nem díszítenek, inkább rontják az esztétikai képet, sőt gátolják a parkoló rendeltetészerű használatát. Célszerű lenne megvizsgálni a parkoló területéről az örökzöldek eltávolításának lehetőségét (amelyiket lehet

átültetéssel), s helyükre pedig célszerűen gyorsan fejlődő, árnyékot adó, lombhullató fa telepítése lenne ideális.

A Magyar Közút Kht. tulajdonában lévő zöldfelületeket (Egri úti kereszteződés zöld szigetei, körforgalmak) virágosítani nem kívánja. Amennyiben a város költségvetése lehetővé teszi a későbbiek folyamán saját forrásból történő virágosítással ezek a helyek is szebbé tehetőek.

ALKALMAZHATÓ FAJOK:

Kiváló tűrőképességűek:

- Cseregalagonya fajták (*Crataegus laevigata* var.) 3-5 m
- Gömbjuhar (*Acer platanoides* 'Globosum') 3-5 m
- Díszszilvák (*Prunus cerasifera* var.) 4-6 m
- Csörgőfa (*Koelreuteria paniculata*) 4-6 m
- Magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*) 15-20 m
- Magas kőris és változatai (*Fraxinus excelsior* var.) 15-20 m
- Mezei juhar és változatai (*Acer campestre* var.) 15-20 m
- Jegenyenyár (*Populus nigra* 'Italica') 20- m

Légszennyezettséget elviselőik:

- Japáncseresznye és változatai (*Cerasus serrulata*) 4-6 m
- Korai juhar és változatai (*Acer platanoides* var.) 15-20 m
- Hegyi juhar és változatai (*Acer pseudoplatanus* var.) 15-20 m
- Nyírfa és változatai (*Betula pendula* var.) 10-15 m
- Virágos kőris és változatai (*Fraxinus ornus* var.) 6-10 m
- Vadkörte és változatai (*Pyrus pyraeaster* var.) 10-15 m
- Kocsányos tölgy (*Quercus robur*) 15-20 m
- Oszlopos kocsányos tölgy (*Quercus robur* 'Fastigiata') 15-20 m
- Csertölgy (*Quercus cerris*) 15-20 m
- Házi berkenye (*Sorbus domestica*) 10-15 m
- Barkóca berkenye (*Sorbus torminalis*) 10-15 m

LAKÓTELEPEK, JÁTSZÓTEREK:

A lakótelepek vegyes képet mutatnak a városban belül: egyes területeken a fás növényzet alacsony száma és rossz állapota jellemző (Harsányi úti lakótelep), más részeken a gyümölcsfák sűrű beültetésével a lakók kertvárosi jelleget alakítottak ki (Egri úti lakótelep). Ezekre a területekre nem javasoltak a *haszonfák*, *gyümölcsfák*, legfeljebb ezeknek nagy értéket képviselő díszváltozataik (pl. *díszalma*, *díszszilva*, *japáncseresznye*, stb.). E díszgyümölcsökre kell koncentrálni ugyanakkor a lakótelepekhez szorosan kapcsolódó több, kevesebb játszótér fásításakor, átalakításakor is, velük együtt szerepeltetve a különböző terméssel, virággal díszítő vagy éppen őszi lombszínnel, illatanyaggal kedvező hatást keltő fafajokat is. Szerepet kaphatnak ugyanakkor jelzésértékűen a térség jellegzetes társulásainak fajai is.

Korábban már döntés született a városban fejleszteni kívánt játszóterekről. A megszüntetésre javasolt játszótérek helyén közpark alakítható ki, természetesen a megfelelő növényzet szem előtt tartása mellett.

ALKALMAZOTT FAJOK:

Légvezeték alá (4 m-es max. belógásig):

- Gömbjuhar (*Acer platanoides* 'Globosum') 3-5 m
- Cseregalagonya fajták (*Crataegus laevigata* var.) 3-5 m
- Ecetfa (*Rhus typhina*) 3-5 m
- Borbási berkenye (*Sorbus borbásii*) 3-5 m

Légvezeték alá (6 m-es max. belógásig):

- Korai juhar (*Acer platanoides* 'Drummondii') 4-6 m
- Selyemakác (*Albizia julibrissin*) 4-6 m
- Japáncseresznye és változatai (*Cerasus serrulata*) 4-6 m
- Csörgőfa (*Koelreuteria paniculata*) 4-6 m
- Díszalma (*Malus* ssp.) 4-6 m
- Díszszilvák (*Prunus cerasifera* var.) 4-6 m

Légvezetékmentes területre közép magas fasor kialakítására:

- Virágos kőris és változatai (*Fraxinus ornus* var.) 6-10 m
- Madárberkenye (*Sorbus aucuparia*) 6-10 m
- Lisztes berkenye és változatai (*Sorbus aria* var.) 6-10 m
- Nyírfa és változatai (*Betula pendula* var.) 10-15 m
- Oszlopos páfrányfenyő (*Ginkgo biloba* 'Fastigiata') 10-15 m
- Csavartágú fűz (*Salix matsudana* 'Tortuosa') 10-15 m
- Házi berkenye (*Sorbus domestica*) 10-15 m
- Barkóca berkenye (*Sorbus torminalis*) 10-15 m

Légvezetékmentes területre (utcára) magas fasor kialakítására vagy szoliterként:

- Mezei juhar és változatai (*Acer campestre* var.) 15-20 m
- Korai juhar és változatai (*Acer platanoides* var.) 15-20 m
- Hegyi juhar és változatai (*Acer pseudoplatanus* var.) 15-20 m
- Gyertyán és változatai (*Carpinus betulus* var.) 15-20 m
- Nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) 15-20 m
- Magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*) 15-20 m
- Magas kőris és változatai (*Fraxinus excelsior* var.) 15-20 m
- Jegenyenyár (*Populus nigra* 'Italica') 20- m
- Oszlopos kocsányos tölgy (*Quercus robur* 'Fastigiata') 15-20 m
- Kislevelű hárs és változatai (*Tilia cordata* var.) 15-20 m
- Nagylevelű hárs és változatai (*Tilia platyphyllos* var.) 15-20 m
- Ezüst hárs és változatai (*Tilia tomentosa* var.) 15-20 m
- Vénic szil (*Ulmus laevis*) 15-20 m
- Mezei szil (*Ulmus minor*) 15-20 m

Terekre, teresedésekre szoliterként:

- Vadgesztenye és változatai (*Aesculus hippocastanum*) 10-15 m
- Szívlevelű szivarfa (*Catalpa bignonioides*) 10-15 m
- Páfrányfenyő (*Ginkgo biloba*) 10-15 m
- Fehér fűz és változatai (*Salix alba* var.) 10-15 m

MILLENNIUM PARK és KAVICSOS TÓ KÖRÜLI ZÖLDTERÜLET:

A Millennium-park jelenlegi faállománya inkább megfelel egy védelmi célú fásításnak; semmint mutatja egy intenzív fenntartású park képét. A jövőben törekedni kell a fokozatos átalakításra, amit a már beállt fákhoz igazodva részletes terv alapján szükséges végrehajtani (A tervek részét képezik a Kavicsos-tó szabadidőpark engedélyezési terveinek – leszámítva a közelmúltban elbontott épület területét.) A Kavicsos tó és a Millennium-park az egyetlen összefüggő területe a városnak, amely nem rendelkezik sem második szintű növényanyaggal (cserjeszint), sem örökzöld növényzettel. A Vg Zrt javaslata alapján: a talajviszonyok figyelembevételével cserjék tekintetében javasolt az extenzív fenntartást is jól tűró őshonos fajokra, valamint egyéb nagy díszértéket képviselő fajokra alapozni a növényanyagot (szoliterék), kiegészítve egy – két tömegcserje folttal. Örökzöldek köréből elsődleges szerepet kell, hogy kapjon a *tiszafa*, a *feketefenyő* és az *erdei fenyő*, de emellett egyéb *boróka*- és *tujafajok* alak-és színváltozatai is szerepet kaphatnak. A lombhullató : örökzöld arány legalább 1:5 kell, hogy legyen és lehetőleg minél inkább a lombhullató többség felé tolódjon el. A fásítást úgy kell kialakítani, hogy a tómeder és a mellette elhelyezkedő lapályos területre inkább vízparti, vízi élőhelyen előforduló növények kapjanak teret, míg az örökzöldek és a díszfák a tómedertől távolabb, inkább a Millennium-parkban, a PROFI áruháznál, és a volt Kis templom park háta mögötti részen kerüljenek elhelyezésre.

ALKALMAZOTT FAJOK:

- Japáncseresznye és változatai (*Cerasus serrulata*) 4-6 m
- Cseregalagonya fajták (*Crataegus laevigata* var.) 3-5 m
- Díszalma (*Malus* ssp.) 4-6 m
- Díszszilvák (*Prunus cerasifera* var.) 4-6 m
- Virágos kőris és változatai (*Fraxinus ornus* var.) 6-10 m
- Madárberkenye (*Sorbus aucuparia*) 6-10 m
- Lisztes berkenye és változatai (*Sorbus aria* var.) 6-10 m
- Nyírfa és változatai (*Betula pendula* var.) 10-15 m
- Házi berkenye (*Sorbus domestica*) 10-15 m
- Barkóca berkenye (*Sorbus torminalis*) 10-15 m
- Mezei juhar és változatai (*Acer campestre* var.) 15-20 m
- Korai juhar és változatai (*Acer platanoides* var.) 15-20 m
- Hegyi juhar és változatai (*Acer pseudoplatanus* var.) 15-20 m
- Gyertyán és változatai (*Carpinus betulus* var.) 15-20 m
- Magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*) 15-20 m
- Magas kőris és változatai (*Fraxinus excelsior* var.) 15-20 m
- Oszlopos kocsányos tölgy (*Quercus robur* 'Fastigiata') 15-20 m
- Kocsányos tölgy (*Quercus robur*) 15-20 m
- Kislevelű hárs és változatai (*Tilia cordata* var.) 15-20 m
- Nagylevelű hárs és változatai (*Tilia platyphyllos* var.) 15-20 m

- Ezüst hárs és változatai (*Tilia tomentosa* var.) 15-20 m
- Vénic szil (*Ulmus laevis*) 15-20 m
- Mezei szil (*Ulmus minor*) 15-20 m
- Szívlevelű szivarfa (*Catalpa bignonioides*) 10-15 m
- Páfrányfenyő (*Ginkgo biloba*) 10-15 m
- Fehér fűz és változatai (*Salix alba* var.) 10-15 m

TEMETŐ:

Alapvetően kettős képet mutató területe a városnak. A Bogácsi úti bejáratától a ravatalozóig vezető úttól a Mátyás király útig terjedő rész lényegében kellő mennyiségű fás szárú növényzettel bír; itt a gerincet a *vadgesztenye* mellett az *akác* adja, mellettük számos örökzöld található. A hátsó részen az akácok jelentős túlsúlyba kerültek (emellett kb. 70 százalékuk csúcsszáradás tüneteit mutatja jelezve a légszennyezettség magas fokát), mellettük *magas kőrisek* szerepelnek nagyobb számban, de így is elmondható, hogy a korábban említett területhez képest elhanyagolt. Jellemző továbbá a köznyelvben csak „*ecetfa*”-ként ismert cserje surjángjainak gyomosítása, nagy kiterjedésű foltokban történő felverődése, ami jelentősen megnehezíti a Temető kezelését, rendben tartását. Megoldást jelenthet a hátsó részen egy minél hamarabb elkezdett fásítás (rossz talajviszonyokat tűrő, legalább közepes növekedési erélyű, 10 –20 méter végleges magasságú lombhullató és örökzöld fajok), és párhuzamosan az akácok kitermelése-természetesen csak akkor, ha már az ültetett fajok képesek betölteni szűrő – és védelmi szerepüket. A kezeltebb részen hasonló a helyzet, azzal a kiegészítéssel, hogy a *vadgesztenyét is ki kell váltani* egyéb, hasonló tulajdonságokkal rendelkező fafajjal (*aknázómoly* folyamatos károsítása, ill. levelének a sírok színére gyakorolt elszínező hatása miatt).

ALKALMAZOTT FAJOK:

Temető egész területén alkalmazhatóak:

- Mezei juhar és változatai (*Acer campestre* var.) 15-20 m
- Korai juhar és változatai (*Acer platanoides* var.) 15-20 m
- Hegyi juhar és változatai (*Acer pseudoplatanus* var.) 15-20 m
- Gyertyán és változatai (*Carpinus betulus* var.) 15-20 m
- Magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*) 15-20 m
- Magas kőris és változatai (*Fraxinus excelsior* var.) 15-20 m
- Kocsányos tölgy (*Quercus robur*) 15-20 m
- Kislevelű hárs és változatai (*Tilia cordata* var.) 15-20 m
- Nagylevelű hárs és változatai (*Tilia platyphyllos* var.) 15-20 m
- Ezüst hárs és változatai (*Tilia tomentosa* var.) 15-20 m
- Vénic szil (*Ulmus laevis*) 15-20 m
- Mezei szil (*Ulmus minor*) 15-20 m
- Fehér fűz (*Salix alba*) 10-15 m
- Szomorúfűz (*Salix alba* 'Tristis') 10-15 m
- Nyír (*Betula pendula*) 10-15 m

Örökzöldek:

- Fekete fenyő (*Pinus nigra*) 15-20 m

- Erdei fenyő (*Pinus sylvestris*) 15-20 m
- Tiszafa alak-és színváltozatok (*Taxus baccata* var.) 2-10 m
- Keleti tuja (életfa) alak-és színváltozatok (*Thuja orientalis* var.) 2-10 m
- Nyugati tuja alak-és színváltozatok (*Thuja occidentalis* var.) 2-10 m
- Boróka alak-és színváltozatok (*Juniperus* ssp.) 2-10 m

ZSÓRY FÜRDŐ ÜDÜLŐTERÜLETE:

A családi házas övezetekhez hasonlóan sokszínű, a ház – nyaralótulajdonosok által alakított képet mutat, ami alapvetően kedvező hatást kelt. A légvezeték alá ültetett, ill. forgalmat zavaró fák problémája itt is fenn áll, megoldásra vár. Ugyancsak fokozott figyelmet érdemel az örökzöld – lombhullató aránynak az előbbi irányába való eltolódása, ami tájidegen kép kialakulásának lehetőségét hordozza magában. Előbbiekből következően a városi vezetés által alkalmazott koordinációs eszközökkel (őszi faültetés meghirdetése igény szerinti beszerzéssel; tanácsadás, stb.) csökkenthető, ill. megelőzhető hasonló problémák kialakulása. A javasolt fajok a nagy díszértéket képviselő fák köréből kerülhetnek ki, azok közül is elsősorban a vezeték alá ültethető változatok jöhetnek számításba. A Zsóry, mint település rész nem rendelkezik kiépített parkkal. Ennek pótlására ad lehetőséget az un. Arborétum területe, ahol a szükséges fa- és növényállomány megfelelő kora áll rendelkezésre, azonban egy park struktúra, illetve a hozzátartozó eszközök (burkolat, pihenőhelyek, hulladéktárolók, közvilágítás) még hiányoznak.

ALKALMAZOTT FAJOK:

Légvezeték alá (4m-es max. belógásig):

- Gömbjuhar (*Acer platanoides* 'Globosum') 3-5 m
- Ernyős szivarfa (*Catalpa bignonioides* 'Nana') 3-5 m
- Húsos som fának nevelve (*Cornus mas*) 3-5 m
- Cseregalagonya fajták (*Crataegus laevigata* var.) 3-5 m
- Ectfa (*Rhus typhina*) 3-5 m
- Szomorú kecskefűz (*Salix caprea* 'Pendula') 2-3 m
- Borbási berkenye (*Sorbus borbásii*) 3-5 m

Légvezeték alá (6 m-es max. belógásig):

- Korai juhar (*Acer platanoides* 'Drummondii') 4-6 m
- Selyemakác (*Albizia julibrissin*) 4-6 m
- Mandula és változatai (*Amygdalus communis* var.) 4-6 m
- Sajmeggy (*Cerasus mahaleb*) 4-6 m
- Japáncseresznye és változatai (*Cerasus serrulata* var.) 4-6 m
- Júdásfa (*Cercis siliquastrum*) 4-6 m
- Csörgőfa (*Koelreuteria paniculata*) 4-6 m
- Díszalma (*Malus* ssp.) 4-6 m
- Mirabolán (*Prunus cerasifera*) 4-6 m

- Díszszilvák (*Prunus cerasifera* var.) 4-6 m

Légvezetéktmentes területre közép magas fasor kialakítására:

- Keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) 6-10 m
- Virágos kőris és változatai (*Fraxinus ornus* var.) 6-10 m
- Madárberkenye (*Sorbus aucuparia*) 6-10 m
- Lisztes berkenye és változatai (*Sorbus aria* var.) 6-10 m
- Nyírfa és változatai (*Betula pendula* var.) 10-15 m
- Oszlopos páfrányfenyő (*Ginkgo biloba* 'Fastigiata') 10-15 m
- Csavartágú fűz (*Salix matsudana* 'Tortuosa') 10-15 m
- Házi berkenye (*Sorbus domestica*) 10-15 m
- Barkóca berkenye (*Sorbus torminalis*) 10-15 m

BELTERÜLET KÜLSŐ KÜLTERJES MŰVELÉSŰ RÉSZEI:

Funkció szempontjából önálló, a város egyéb részeitől elkülönülő zöldterületek, kezelésüket ehhez szükséges igazítani. Alapvetően nagy vagy közepes végleges magasságú, légszennyezettséget, extenzív fenntartást tűrő fajok alkalmazhatóak, de szükséges a minél többszintű telepítés. A különböző *díszfák* és az *akác* sem kívánatosak, hiszen itt a fásítás célja elsősorban a minél nagyobb fokú védelem (zaj-, rezgés- stb.), a levegőszűrés, és nem a díszérték kihangsúlyozása.

A besorolás szerint különleges területek, közparkok jövőbeli helyszínei (*Kőkép*), vagy éppen rekultiválásra váró lerakóhelyek (*Júlia u. - Sándor u. illegális lerakó*) lehetnek. A rossz talajviszonyokra különösen tekintettel kell lenni az egyes területek vonatkozásában. A különböző területeket a határ felől *védelmi célú erdők* köthetik össze.

ALKALMAZOTT FAJOK:

- Magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*) 15-20 m
- Magas kőris (*Fraxinus excelsior*) 15-20 m
- Mezei juhar (*Acer campestre*) 15-20 m
- Jegenyenyár (*Populus nigra* 'Italica') 20- m
- Ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) 10-15 m
- 1) Nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) 15-20 m
- Nyírfa (*Betula pendula*) 10-15 m
- Korai juhar (*Acer platanoides*) 15-20 m
- Hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*) 15-20 m
- Virágos kőris (*Fraxinus ornus*) 6-10 m
- Kocsányos tölgy (*Quercus robur*) 15-20 m
- Csertölgy (*Quercus cerris*) 15-20 m
- Barkóca berkenye (*Sorbus torminalis*) 10-15 m
- Mezei szil (*Ulmus minor*) 15-20 m
- Japánakác (*Sophora japonica*) 10-15 m
- Kislevelű hárs (*Tilia cordata*) 15-20 m

- Nagylevelű hárs (*Tilia platyphyllos*) 15-20 m
- Ezüst hárs (*Tilia tomentosa*) 15-20 m

INTÉZMÉNYI KERTEK, ELŐKERTEK

A *bölcsőde - óvoda- és iskolakertek* alapvetően a 70'-80' - as évek képét mutatják, azóta nagyobb mértékű átalakítások nem történtek; a növényzet vázát alkotó fák egy része elöregedett, más részüknél az ültetésből származó gondok tapasztalhatóak. A gyermekkel foglalkozó intézményekben mindenképpen szükséges lenne az említett visszásságok megszüntetése, ill. a mérgező, vagy szűrős növények ilyen területekről való eltávolítása, a növények nagyobb díszértékűre, színnel, terméssel, illattal díszítőekre cserélése. A nagyobb légszennyezettségnek, zajnak, stb. kitett intézmények esetén indokolt lenne az intézménykert szennyezési forrástól való elválasztása nagy légszűrő képességű növényfajokkal (cserjés-fás többszintű telepítés).

A *Polgármesteri Hivatal, A és B épülete előtti előkert* esetén javasolt olyan fajok telepítése amelyek rezisztensek a korosabb facsemeték kiültetésekor, gyors növekedésűek és beilleszthetők a belváros növény kultúrájába. Javasolt fajok pl: gömbkőris vagy a gömbjuhar alap és díszfajai.

ALKALMAZOTT FAJOK:

- Gömbjuhar (*Acer platanoides*'Globosum') 3-5m
- Virágos kőris és változatai (*Fraxinus ornus* var.) 6-10 m
- Magas kőris és változatai (*Fraxinus excelsior*) 15-20 m
- Kocsányos tölgy és változatai (*Quercus robur*) 10-15-20 m
- Csertölgy (*Quercus cerris*) 15-20 m
- Mezei juhar (*Acer campestre*) 15-20 m
- Korai juhar és színváltozatai (*Acer platanoides*) 15-20 m
- Hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*) 15-20 m
- Platán (*Platanus hybrida*) 15-20 m
- Vérszilva (*Prunus cerasifera* 'Woodii')
- Díszalma változatok (*Malus X*)

SÖVÉNYNÖVÉNYEK

- Orgona (*Syringa vulgaris*)
- Tamariska (*Tamarix tetranda*)

IPARTERÜLETEK

A már meglévő, város belterületén (Sütőüzem, Dohány úti ipartelep, stb.), vagy külsőbb részeken (Delco Remy, Exir Hungary, Modine Hungaria) telepített üzemek környékén a légszennyezettség nem jelentős, telepen belüli növényzetük változó képet mutat; a nagyobb volumenű közterületen történő fásítás nem szükséges, többnyire nem is lehetséges. A Delco Remy-t és az Egri úti lakótelepet elválasztó, megkezdett, védelmi jellegű, többszintű fásítást célszerű lenne véglegesen helyre állítani. Az új ipartelepek létesítése esetén mindenképpen figyelembe kell venni a zaj- rezgés-, levegőszennyezés esetleges lakóterületre,

vagy más területekre gyakorolt hatását, és nagy szűrőképességű fa-, cserjefajokból kialakított 3 szintű telepítésekkel az eltérő funkciójú területek között átmenetet képező, de jelentős szűrőhatást kifejtő zöldfelületeket kell létrehozni.

ALKALMAZOTT FAJOK:

- Magas kőris (*Fraxinus excelsior*) 15-20 m
- Virágos kőris és változatai (*Fraxinus ornus* var.) 6-10 m
- Mezei juhar (*Acer campestre*) 15-20 m
- Jegenyenyár (*Populus nigra 'Italica'*) 20- m
- Nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) 15-20 m
- Nyírfa (*Betula pendula*) 10-15 m
- Korai juhar (*Acer platanoides*) 15-20 m
- Hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*) 15-20 m
- Virágos kőris (*Fraxinus ornus*) 6-10 m
- Kocsányos tölgy (*Quercus robur*) 15-20 m
- Csertölgy (*Quercus cerris*) 15-20 m
- Barkóca berkenye (*Sorbus torminalis*) 10-15 m
- Mezei szil (*Ulmus minor*) 15-20 m
- Kislevelű hárs (*Tilia cordata*) 15-20 m
- Nagylevelű hárs (*Tilia platyphyllos*) 15-20 m
- Ezüst hárs (*Tilia tomentosa*) 15-20 m
- Erdei fenyő (*Pinus sylvestris*) 18 m
- Fekete fenyő (*Pinus nigra*) 18 m
- Közönséges boróka fajtái (*Juniperus communis* var.) 4-6 m
- Tiszafa (*Taxus baccata*) 10 m

PATAKOK VONALÁNAK FÁSÍTÁSA

A Hór és a Kánya patak mentén alapvetően vízparti, vízközeli élőhelyek növényzetéből alakítható a patakok mentén tervezett vonalas fásítás, ami esetenként kiegészülhet a ligetes- parkos kialakításoknál egyéb honos fajokkal is. A fásítások gerincét a *fehér fűz* mellett *kőrisek, nyárok, nyír, kocsányos tölgy, keskenylevelű ezüstfa* esetleg a *tatárjuhar* alkotják. Kiteresedéseknél, ligetes jellegű, patakvonallhoz kapcsolódó parkrészeknél *mezei szil, juharok, fehér eper, vadgyümölcsök* is szóba jöhetnek. Ilyenek például az un. „Vashíd” két oldalán elhelyezkedő terület, vagy az u.n. „Tiszti” lakótelep mellett kialakítható ligetes közpark.

ALKALMAZOTT FAJOK:

- Magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*) 15-20 m
- Magas kőris (*Fraxinus excelsior*) 15-20 m
- Mezei juhar (*Acer campestre*) 15-20 m
- Feketenyár (*Populus nigra*)
- Szürkenyár (*Populus canescens*) 15-18 m

- Jegenyenyár (*Populus nigra* 'Italica') 20- m
- Ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) 10-15 m
- Nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) 15-20 m
- Nyírfa (*Betula pendula*) 10-15 m
- Korai juhar (*Acer platanoides*) 15-20 m
- Hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*) 15-20 m
- Tatárjuhar (*Acer tataricum*) 6-10 m
- Virágos kőris (*Fraxinus ornus*) 6-10 m
- Kocsányos tölgy (*Quercus robur*) 15-20 m
- Mezei szil (*Ulmus minor*) 15-20 m
- Japánakác (*Sophora japonica*) 10-15 m
- Kislevelű hárs (*Tilia cordata*) 15-20 m
- Nagylevelű hárs (*Tilia platyphyllos*) 15-20 m

HÓRVÖLGYI TÁROZÓ

Az előző területhez hasonló jellegű növényzet kialakítása lenne célszerű, azzal a különbséggel, hogy a telepítésnél – mivel ez egy alapvetően növényzettel rosszul ellátott terület – először a gyorsan növekvő fajokat célszerű elhelyezni, az erdősültség minél hamarabbi kialakítása érdekében. A jelenlegi *kocsányos tölgyből* kialakított növényesor kb. 50 év múlva tölti be védelmi, rekreációs, stb. szerepét. Fenyőfélék alkalmazása nem célszerű, ugyanis inkább a vízparti jelleget szükséges hangsúlyozni, mintsem a növényzet díszértékét előtérbe helyezni.

ALKALMAZOTT FAJOK:

- Magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*) 15-20 m
- Magas kőris (*Fraxinus excelsior*) 15-20 m
- Fehér fűz (*Salix alba*) 15-18 m
- Szomorúfűz (*Salix alba* 'Tristis') 10-15m
- Mezei juhar (*Acer campestre*) 15-20 m
- Szürkenyár (*Populus canescens*) 15-18 m
- Ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) 10-15 m
- Nyírfa (*Betula pendula*) 10-15 m
- Tatárjuhar (*Acer tataricum*) 6-10 m
- Kocsányos tölgy (*Quercus robur*) 15-20 m

1. melléklet

MEZŐKÖVESD VÁROS KÖZTERÜLETEIN NEM KÍVÁNATOS FA-, ÖRÖKZÖLD ÉS CSERJEFAJOK

LOMBOS FÁK:

<u>MAGYAR NÉV</u>	<u>LATIN NÉV</u>	<u>KIZÁRÁS OKA</u>
<i>Szelídgesztenye</i>	<i>Castanea sativa</i>	tájidegen
<i>Bálványfa</i>	<i>Ailanthus altissima</i>	gyomosít

ÖRÖKZÖLDEK:

<u>MAGYAR NÉV</u>	<u>LATIN NÉV</u>	<u>KIZÁRÁS OKA</u>
<i>Közönséges luc</i>	<i>Picea abies</i>	tájidegen
<i>Közönséges jegenyefenyő</i>	<i>Abies alba</i>	tájidegen
<i>Vörösfenyő</i>	<i>Larix decidua</i>	tájidegen

CSERJÉK:

<u>MAGYAR NÉV</u>	<u>LATIN NÉV</u>	<u>KIZÁRÁS OKA</u>
<i>Ecetszömörce</i>	<i>Rhus hirta</i>	gyomosít
<i>Kecskefűz (alapfaj)</i>	<i>Salix caprea</i>	gyomosít

2. melléklet

MEZŐKÖVESD VÁROS TERÜLETÉN TÁMOGATOTT FA-ÉS ÖRÖKZÖLDFAJOK

LOMBOS FÁK:

<u>MAGYAR NÉV</u>	<u>LATIN NÉV</u>	<u>TÁMOGATÁS OKA</u>
<i>Oszlopos fekete nyár</i>	<i>Populus nigra 'Italica'</i>	tájképi érték
<i>Kocsányos tölgy és változatai</i>	<i>Quercus robur var.</i>	tájképi érték
<i>Fehér eper és változai</i>	<i>Morus alba var.</i>	tájképi érték

ÖRÖKZÖLDEK:

<u>MAGYAR NÉV</u>	<u>LATIN NÉV</u>	<u>TÁMOGATÁS OKA</u>
<i>Feketefenyő</i>	<i>Pinus nigra</i>	tűrőképes, tájba illő
<i>Erdeifenyő</i>	<i>Pinus silvestris</i>	tűrőképes, tájba illő
<i>Tiszafa és változatai</i>	<i>Taxus baccata var.</i>	tűrőképes, tájba illő
<i>Keleti tuja</i>	<i>Thuja orientalis</i>	tájba illő